sterker
sociaal werk
Swon en NIM zijn samen

BETEKENIS NORMALISEREN VANUIT VERSCHILLENDE PERSPECTIEVEN

	UITGANGSPUNTEN	INDICATOREN VOOR PROFESSIONALS
Landelijk Beleid (doel stelselwijziging Jeugd)	Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen.	Versterken opvoedkundig klimaat
Raad voor maatschappelijke ontwikkeling (2012)	Een deel van de kwetsbare gezinnen heeft behoefte aan ondersteuning die gericht is op het ontzorgen van dagelijkse opvoedproblemen en het (weer) zelfstandig kunnen organiseren van het gewone dagelijks leven. Dat hoeft nadrukkelijk geen zware zorg te zijn, maar ondersteuning dicht bij huis vanuit de mogelijkheden in het gezin en in een vertrouwde sociale omgeving. Veel van het huidige jeugd- en gezinsbeleid, zo stelt de RMO in het briefadvies, is gebaseerd op de angst voor incidenten. Hierdoor verworden te veel gewone problemen tot grootschalige zorgproblemen en wordt de kracht van de sociaalpedagogische omgeving onvoldoende gebruikt. Dat creëert bij ouders afhankelijkheid van professionals en een jeugdhulpverlening die tegen haar grenzen aanloopt. De RMO houdt in genoemd briefadvies een pleidooi voor de versterking van de pedagogische context van gezinnen waarin professionals meer ruimte krijgen om pedagogisch te kunnen handelen. De RMO constateert dat zware hulpverlening is opgerukt in het alledaagse leven, terwijl de eerstelijnshulpverlening versnipperd en verzwakt raakte. Algemene beleidsontwikkelingen in de jeugdzorg hebben geleid tot vergaande specialisatie van de jeugdhulpverlening en het zo vroeg mogelijk signaleren van problemen. Kwetsbare gezinnen worden geconfronteerd met een systeem dat hen apart plaatst van gezinnen zonder noemenswaardige opvoedproblemen en ook buiten de gewone pedagogische context.	Ondersteuning gericht op weer zelfstandig organiseren gewone dagelijkse leven Nabijheid: dicht bij huis, vanuit mogelijkheden in het gezin in vertrouwde sociale omgeving. Ouders niet afhankelijk van professionals Gezinnen niet apart plaatsen van andere gezinnen Benadrukken dat kwetsbaarheid bij het dagelijks leven hoort Tegengaan van onnodig problematiseren en etiketteren Eigen kracht versterken en sociale omgeving activeren KERNTAKEN: 1) vertrouwen opbouwen en het gesprek aangaan; 2) activeren en versterken van de eigen kracht van een gezin en de sociale omgeving;

sterker
sociaal werk
Swon en NIM zijn samen

	De principes van ontzorgen en normaliseren van opvoedproblemen liggen aan de basis voor beantwoording van de adviesvraag naar de begeleiding van kwetsbare gezinnen. Kwetsbaarheid kan weliswaar lastig zijn, maar hoort bij het dagelijks leven. Onnodig problematiseren en etiketteren dient te worden tegengegaan (normaliseren). Kwetsbare gezinnen hebben naast een veilige en stimulerende opvoedomgeving ook een vorm van zorg nodig die de eigen kracht weet te versterken en de sociale omgeving kan activeren en benutten (ontzorgen). Eerstelijns jeugd- en gezinszorg werkt vanuit de principes van ontzorgen en normaliseren en wordt gedragen door professionals die betrokken zijn, vertrouwen en nabijheid genieten, een 'neus' hebben voor wat er speelt binnen het gezin en voldoende vakbekwaam zijn om ernaar te handelen.	3) oplossen van (opvoed)vraagstukken in het gezin, zo nodig met hulp van beroepskrachten die praktische ondersteuning bieden en/of een gespecialiseerde hulpverlener die advies geeft 4) indien nodig doorverwijzen naar zwaardere, meer gespecialiseerde hulpverlening
Gemeenten (VNG)	De principes van ontzorgen en normaliseren behoren aan de basis van de eerstelijns jeugd- en gezinszorg te liggen. Vanuit deze uitgangspunten kan gewerkt worden aan een eenvoudiger jeugdzorgsysteem, waarin de veerkracht van gezinnen de basis is en ondersteund wordt door vakbekwame en betrokken professionals.	Veerkracht gezinnen als basis nemen en ondersteunen
Organisatie en professionals	Uit visiestuk Sterker sociaal werk Jeugd: Van medicaliseren (hulpvraagverkenning, analyse en diagnose door professional vanuit specialisme) naar normaliseren: na verkenning van kwesties besluit gezin tot inschakelen specialist voor analyse en diagnose Uit visiestuk Sterker sociaal werk algemeen maatschappelijk werk: Het maatschappelijk werk van Sterker sociaal werk biedt op laagdrempelige wijze psychosociale en informatieve-concrete hulpverlening aan iedereen. Onze doelgroep zijn alle mensen van 0-100+ jaar met vragen op alle leefgebieden in de brede regio Nijmegen, met speciale aandacht voor mensen in	Gezin besluit of specialist ingeschakeld wordt Regie zoveel mogelijk bij gezin laten Gezin eigen plan laten maken Zelforganiserend vermogen gezin stimuleren

	kwetsbare leefsituaties. Ook bieden wij op een meer proactieve wijze hulp aan mensen die in de problemen dreigen te komen. Kenmerkend voor het AMW is dat de vragen op de diverse leefgebieden (zoals financiën, gezondheid, gezinsrelaties, seksualiteit e.a.) in hun samenhang worden aangepakt. Aan vragen op dergelijke leefgebieden wordt integraal gewerkt met de inzet van een combinatie van verschillende interventies uit de psychosociale en informatieve-concrete hulpverlening. De hulpverlening van het 'AMW' is krachtgericht: we gaan uit van de kwaliteiten en mogelijkheden van mensen. We zien mensen hierin als deskundigen van hun eigen leefsituatie en motiveren hen om indien mogelijk samen met hun sociaal netwerk een plan te maken. Hiermee bieden we een 'sociaal model' als alternatief voor het medische model: we behandelen niet, maar begeleiden mensen. De hulp wordt dichtbij de leefwereld van de mensen geboden, bij voorkeur vanuit de directe leefomgeving van mensen. Het doel van onze hulpverlening is dat de mensen die we begeleiden in wisselwerking met hun sociale omgeving sterker komen te staan.	Laagdrempelige hulpverlening bieden Krachtgericht werken: uitgaan van kwaliteiten en mogelijkheden gezinnen Ervan uitgaan dat gezinnen deskundigen zijn over hun eigen leefsituatie Motiveren gezinnen om samen te werken met hun sociaal netwerk Hulp dichtbij de leefwereld bieden
Gezinnen	Uit de kwalitatieve interviews met ouders: Voorbeelden geven hoe de hulpverlener zelf dingen aanpakt of ervaart. Normaliseren door b.v. te zeggen: "ik denk dat veel mensen in jouw situatie dit wel zo zouden ervaren". Het meer algemeen maken. Vragen wat anderen in vergelijkbare situaties doen. Zeggen dat het normaal is, andere mensen maken dit ook mee: "oh joh dat is een hele normale vraag hier." Let op: de dosering moet precies goed zijn. Valkuil als je teveel zou normaliseren dat mensen denken: ja ja, het gaat hier over mij en niet over iemand anders. Erkenning en begrip voor de situatie geven.	Ervaring gezin relateren aan ervaringen anderen of jouzelf Vraag stellen wat anderen in vergelijkbare situaties doen Hierbij wel specifieke individuele ervaring erkennen

	Geen moeilijke woorden of diagnostische termen gebruiken. Dat je niet het gevoel krijgt dat je gek bent. Eén hulpverlener houden. Gelijkwaardigheid met de hulpverlener - geen “dokter in een witte jas”, maar iemand die naast je staat. Met je meedenkt. Relativeren met humor: grapjes maken.	Normale taal gebruiken (geen diagnostische termen) Eén hulpverlener Gelijkwaardige relatie Humor inzetten

Vanuit deze verschillende perspectieven onderscheiden wij de volgende aspecten van normaliseren binnen de hulpverlening:

I	Krachtgerichtheid
II	Nabijheid en present zijn
III	Eigen regie van gezin
IV	Samenwerken met het sociale netwerk
V	Passende zorg (opschalen/afschalen)

sterker
sociaal werk
Swon en NIM zijn samen

REFLECTIEKADER
NORMALISERENDE KARAKTER VAN DE HULPVERLENING

KERNASPECTEN	REFLECTIEVRAGEN
Krachtgericht	• Op welke wijze ben je bij dit gezin gericht op de eigen krachten/talenten? • Op welke wijze stimuleer je de veerkracht/zelf-organiserend vermogen van het gezin? • Waaruit blijkt dat?
Nabijheid en present zijn	• Bied je de hulp in de directe leefomgeving? • Ga je een gelijkwaardige samenwerking aan met het gezin? • Hoe werk je aan een vertrouwensband met het gezin? • Op welke wijze geef je erkenning voor het gezin en hun leefsituatie? • Waaruit blijkt dat?
Eigen regie	• In hoeverre houd je rekening met het tempo van het gezin? • In hoeverre heeft het gezin zelf zijn plan van aanpak gemaakt? • Hoe zorg je ervoor dat het gezin zelf aan de slag gaat met het plan van aanpak (en dus niet afhankelijk wordt van de hulpverlening)? • Op welke wijze ben je gericht op de eigen verantwoordelijkheid van de ouders? • Waaruit blijkt dat?
Samenwerken met het sociale netwerk	• Heb je het sociale netwerk in beeld gebracht? • Heb je de mogelijkheden verkend om met het sociale netwerk samen te werken? • Op welke wijze werk jij samen met het sociale netwerk? • Waaruit blijkt dat?
Opschalen/afschalen	• In hoeverre probeer je onnodig gespecialiseerde hulp te voorkomen? • Biedt je passende zorg? (zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig? • Waaruit blijkt dat?